

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 35C/171/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114222007
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7114222007.1

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom: Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36234176, proti žalovanej: O. L., narodená: XX.X.XXXX, trvale bytom: K. F. X, XXX XX L., občianka SR, o zaplatenie 1.385,96 € s príslušenstvom

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 1.145,14 € s úrokom z omeškania vo výške 5,15% ročne zo sumy 1.145,14 € od 12.10.2013 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 54,12 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou doručanou tunajšiemu súdu dňa 27.8.2014 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 1.386,96 € s príslušenstvom, k zaplateniu vyčísleného ročného úroku z omeškania vo výške 95,94 € a úroku z omeškania vo výške 8,15 % ročne zo sumy 1.385,96 € od 18.8.2014 do zaplatenia, ako aj k náhrade trov konania vo výške 83 €.

Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 18.2.2013 ako veriteľ uzatvoril so žalovanou ako dlžníkom Úverovú zmluvu číslo XXXXXXXXXX (ďalej len „ÚZ“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „ÚZP“). Predmetom ÚZ bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 1.200 €, ktorú sumu sa žalovaná zaviazala vrátiť v 36 pravidelných mesačných splátkach, po 52,71 € splatných v zmysle ÚZ. Žalovaná bola v omeškani s úhradou svojho záväzku tak, ako je uvedené v priloženom výpise čerpania splátok a úhrad, z ktorého vyplýva v prehľade jednotlivých platieb žalovanej a spôsob ich započítania. V zmysle hlavy ÚZP s názvom: Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru, bola žalovaná žalobcom vyzvaná listom zo dňa 25.9.2013 k splateniu celého zostatku úveru, ktorý pozostáva z nezaplatených splátok po splatnosti, upomienky a zmluvnej pokuty (ak boli vygenerované) a zo zosplatených budúcich splátok v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Žalobca si uplatňuje úrok z omeškania vo výške 8,15 % ročne odvodený od základnej úrokovej sadzby ECB platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. ku dňu 10.10.2013 (15. deň odo dňa odoslania výzvy k splateniu celého úveru) + 8 percentuálnych bodov. Vyčíslený úrok z omeškania vo výške 95,94 € bol vypočítaný z čiastky 1.385,96 € za obdobie od 12.10.2013 do 17.8.2014, t.j. do dňa vyhotovenia návrhu na vydanie platobného rozkazu. Žalobca žiada od žalovanej zaplatiť istinu vo výške 115,82 €, úrok vo výške 129,79 €, zosplatenú istinu vo výške 1.072,20 €, poplatok za vedenie účtu 1,99 €, poistenie Bill protection 18,71 €, upomienku II vo výške 24 €, poplatok za možnosť zmeny splátky 1,50 €, zmluvnú pokutu vo výške 17 € a poplatok za možnosť odloženia splátok 4,95 €, dlh spolu 1.385,96 €.

Žalovaná sa k návrhu na začatie konania nevyjadрила.

Podľa § 200ea zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 115a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, na prejednanie veci samej nie je potrebné nariadovať pojednávanie, ak to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali.

Podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pojednávanie nie je potrebné nariadovať ani v drobných sporoch.

Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi a v zmysle vyššie citovaných ustanovení vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania na základe nasledovného skutkového stavu veci:

Dňa 18.2.2013 bola uzavretá medzi žalobcom a žalovanou Úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý bezúčelový úver, typ úveru 36OP01A, celková výška úveru: 1.200 €, celková výška mesačnej splátky: 54,86 €, počet splátok: 36, ročná úroková sadzba: 25,11 %, RPMN: od 31 do 33,1 %, priemerná hodnota RPMN: 47,29 %, termíny splatnosti splátok označené dvoma hviezdikami, kedy pri 2 hviezdikách bola poznámka: prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Pokiaľ kalendárny mesiac nasledujúci po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutia úveru, je splatnosť prvej splátky posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci, dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15.deň v kalendárnom mesiaci, počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka. Poplatok za vedenie účtu: 1,99 €, celková čiastka splatná spotrebiteľom: 1.789,20 €, spôsob úhrady splátok: poštovou poukážkou, lehota splatnosti: 36 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15.dňa v poslednom mesiaci, presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru, klient súhlasí s tým, že presnú výšku RPMN mu spoločnosť oznámi po poskytnutí úveru. Ďalej tam bolo uvedené číslo účtu, kde má žalovaná uhrádzať predmetnú sumu a variabilný symbol: vyššie uvedené číslo zmluvy.

V konaní boli predložené žalobcom Úverové podmienky, kód Úverových podmienok: B. XXX, platné od 1.1.2013, ďalej doklad - informácie o poistení dohodnutom Zmluvou č. XXXXXXXX/XXXX na skupinové poistenie pravidelných výdavkov zo spotrebiteľských hotovostných a revolvingových úverov a na skupinové poistenie výdavkov vzniknutých zneužitím kreditnej či úverovej karty, stratou dokladov či kľúčov alebo odcudzením mobilného telefónu, dohodnuté medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia so spoločnosťou ČP ZDRAVÍ v znení účinnom od 1.1.2013 a bol preložený leták s názvom: Čo by ste mali vedieť o svojom úvere?.

Žalobca listom zo dňa 25.9.2013 vyzval žalovanú k splateniu celého úveru v dôsledku jej omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich z Úverovej zmluvy č. XXXXXXXX a to vo výške 1.397,96 €, najneskôr do 15 dní od odoslania tejto výzvy na ich bankový účet. Zásielka bola podaná na poštovú prepravu pod číslom: RN045811613SK alebo RN045811627SK, avšak z predloženého podacieho hárku - listu č. 22/48 súd nezistil dátum podania uvedenej zásielky na poštovú prepravu.

Z výpisu z úverového účtu žalovanej súd zistil, že táto dňa 28.2.2013 čerpala sumu 1.200 € od žalobcu, pričom na uvedený dlh učinila úhrady v celkovej výške 54,86 €. Dňa 25.9.2013 došlo k zosplateniu, od toho momentu žalobca evidoval žalovanú s dlžnou sumou 1.079,26 €. Z rekapitulácie uvedenej v predmetnom výpise z úverového účtu súd zistil, že žalobca eviduje na istine sumu 127,80 €, na úroku 165,52 €, zosplatená istina 1.072,20 €, poplatok za vedenie účtu 3,98 €, poistenie Bill protection 22,58 €, upomienka II. 24 €, poplatok za možnosť zmeny splátky 1,80 €, zmluvná pokuta 17 €, poplatok za možnosť odloženia splátok 5,94 €, čo predstavuje 1.440,82 € spolu.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech

zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinného do 9.6.2013, tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatváraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 9 ods. 9 citovaného zákona, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, poplatky alebo akékoľvek iné plnenie, ktoré nie sú ustanovené zákonom alebo uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo jej prílohách.

Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 517 ods. 1, veta prvá Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 10d ods. 1 zákona č. 87/1995 Zb., ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. júnom 2014, odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi sa riadi podľa predpisov účinných do 31. mája 2014.

Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., účinné do 31.5.2014, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že žalobca uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj s poukazom na príslušné vyššie citované ustanovenia Občianskeho zákonníka, na základe ktorej žalovaná odčerpala na sumu v celkovej výške 1.200 €.

Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ust. § 502 Obch. zák. ods. 1, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Hlavný právny vzťah je však založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vznikol podľa osobitného predpisu, ktorý je lex specialis k všeobecnej právnej norme. Tento vzťah podlieha režimu spotrebiteľských úverov podľa zákona 258/2001 Z.z., ako aj aplikácii všeobecných ustanovení ochrany spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka, pretože: normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) sú použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Obč. zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Medzi tromi zákonmi, prichádzajúcimi takto o úvahy (1. zákon o spotrebiteľskom úvere, 2. Občiansky zákonník, 3. Obchodný zákonník) panuje pomer, že primárne sa použije predpis špeciálny, ak tento určitú otázku neupravuje resp. tak nečiní úplne, nastupuje po ňom úprava spotrebiteľského práva všeobecne v širšom slova zmysle, teda úprava podľa Obč. zákonníka.

To znamená, že úprava Obchodného zákonníka sa môže na takýto prípad uplatniť len vtedy, keď nenarazí na obmedzenie v Občianskom zákonníku a vykonávacích predpisoch k nemu.

Podľa § 879r veta prvá Občianskeho zákonníka, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. júnom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 1. júna 2014.

Súd teda zoberal do úvahy poskytnutie úveru žalobcom žalovanej vo výške 1.200 € na základe spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX a túto zmluvu súd podrobil tzv. sudcovskej kontrole s poukazom na vyššie citované ustanovenia zákona č. 129/2010 Zb. o spotrebiteľských úveroch, kedy posudzujúc obsah danej zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd dospel k záveru, že táto neobsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona a preto s poukazom na § 11 ods. 1 je nutné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

Ustanovenia Obchodného zákonníka, v rámci ktorých je zmluva považovaná za tzv. absolútny obchod, v čase vzniku daného záväzkovoprávneho vzťahu, t.j. zmluvy o klasickom úvere, neobsahujú špeciálne ustanovenie týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, ktoré vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobí ako lex specialis, preto bolo potrebné riadiť sa všeobecnoprávnou úpravou. Z predložených listín možno ustáliť, že niet pochyb o tom, že dňa 18.2.2013 účastníci konania preukázateľne uzatvorili len jedinou individuálne špecifikovanú zmluvu o úvere určenú na zabezpečenie úveru vo výške 1.200 €. V rámci

dojednávania tohto záväzku žalobca vopred vnútil konajúcej osobe - žalovanej aj iný úkon, než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. Ako totiž vyplýva z daného tlačiva, ktoré koncipoval a formuloval samotný žalobca, podpisom želananej zmluvy sa konajúca - žalovaná súčasne podpísala aj pod tú časť textu, ktorá je vytlačaná ako revolvingový úver, bez možnosti úpravy textu a ktorý sa týka absolútne iného právneho vzťahu. Inak povedané, že dňa 18.2.2013 sa žalovaná podpísala aj pod ten záväzok, ktorý v daný moment uzatváraný nebol a ktorý nebol ani v jej sfére záujmu uzavrieť. Podpisom zmluvy nedošlo automaticky k vzniku paralelných úverových vzťahov. Ak hodlal žalobca uzavrieť so žalovanou nový záväzkový vzťah, t.j. zmluvu o revolvingovom úvere, bolo to potrebné urobiť spôsobom ako predpisuje zákon číslo 129/2010 Z.z.. Z uvedeného pohľadu je potom nutné konštatovať, že úverová zmluva bola koncipovaná nezrozumiteľne a neurčito, teda nebolo zrejmé, či je uzatváraný tzv. klasický úver na kúpu určitého tovaru, resp. služby, bezúčelový úver alebo bol uzatváraný revolvingový úver.

Následne uvedená neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V zmluve bol totiž uvedený len počet splátok - 36, nie doba trvania zmluvy a zároveň termín konečnej splatnosti úveru bol označený ako lehota splatnosti a dohodnutá ako 36 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci, čo pre bežnú priemernú fyzickú osobu bez právneho vzdelania je údaj neurčitý a nezrozumiteľný a teda s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka v tejto časti zmluva neplatná, a je potrebné na ňu hľadieť ako keby obsahom zmluvy ani nebola,

Ďalej uvedená zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k), t.j. výšku, počet a termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, kedy v zmluve je len uvedený údaj o výške splátky 54,86 € mesačne, ktorá však v sebe zahŕňa časť istiny, poplatok za vedenie úverového účtu, úroky, prípadne úhradu za poistenie, poplatok za možnosť zmeny splátok (hlava 5 § 1 Všeobecných podmienok) a tak je nutné konštatovať, že uvedený údaj nie je špecifikovaný tak, ako vyžaduje zákon. Zároveň zmluva neobsahuje údaj o poradí, v ktorom sa budú jednotlivé splátky priradovať a ako z jednotlivých mesačných splátok bude platená časť na istinu, časť na úrok, časť na ďalšie poplatky účtované žalobcom a teda i táto časť zmluvy nespĺňa zákonom vyžadované náležitosti úverovej zmluvy.

Ďalej mal súd za to, že zmluva síce obsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j), t.j. ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musel spotrebiteľ zaplatiť, avšak táto ročná percentuálna miera nákladov je uvedená neplatne, nakoľko je dohodnutá v rozsahu od 31,0 % do 33,1 %, pričom presná výška RPMN mala byť oznámená právnym predchodcom žalobcu až po poskytnutí úveru. Z uvedeného je zrejmé, že RPMN nebola presne, exaktné a teda i platne dohodnutá a preto potom na túto časť úverovej zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je nutné hľadieť ako časť neplatnú a teda vlastne i neexistujúcu,

Ďalej súd konštatoval, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, pretože táto je síce v zmluve uvedená vo výške 25,11 %, avšak túto súd posúdil a vyhodnotil ako neplatne dohodnutú s poukazom na nižšie uvedené.

Pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úroku treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou, obvyklosť praxe peňažných ústavov.

Súd zistil, že priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk pri stave úverov v domácnostiach, pri úveroch spotrebiteľských a ostatných od 1 do 5 rokov predstavuje vo februári 2013 - 13 % a pri nových úveroch je úroková sadzba 10,73 %.

Keďže nikto, ani súd nemôže, ani nie je jeho úlohou nahrádzať kontraktačný proces a určiť presnú úrokovú mieru aká by prípadne medzi stranami bola v rámci udržateľných úrokov dohodnutá a výška

zmluvného úroku ďaleko prevyšuje akceptovateľnú výšku, súd túto časť zmluvy o úvere, t.j. dohodu o výške úroku vyhodnotil ako v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť tejto časti dojednania.

Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívame výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 (Zo súdnej praxe č. 62/2004) Najvyšší súd SR už uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto úkonom dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy, a to na základe všeobecných pravidiel morálnych, elementárnej slušnosti a tolerance a morálneho charakteru konajúcich.

V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty, a ktorý peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok NS SR z 26.4.2012 - 5Cdo 26/2011).

V súlade s dobrými mravmi je taká výška úroku, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny za užívanie požičanej istiny), teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi podľa súdnej praxe je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky, čo odporuje dobrým mravom.

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Nemecký BGH (Spolkový súdny dvor) vo svojom rozsudku z 13.3.1990 (AZ: XI ZR 252/89) vyhlásil úver s rozdielom o 12 percentuálnych bodov (12 percent) oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný (v rozpore s ustanovením §138 BGB odsek 2 = občianskoprávna úžera) a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi.

Z rakúskej a švajčiarskej judikatúry:

K § 879 ABGB <http://www.jusline.at/879_ABGB.html> ods.2 č.4

Predovšetkým sú neplatné nasledovné zmluvy,

ak niekto využije (pozn. prekl. v zmysle vykoristiť) ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za

poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere.

4Ob505/64 - Úžera spôsobuje neplatnosť celej zmluvy, nie len jej zakázanej časti.

3Ob592/77 - Znak skutkovej podstaty vykorisťovania predpokladá, že úžerník využije k svojmu obohateniu situáciu, ktorú nemusel sám spôsobiť, o ktorej však vedel alebo musel vedieť rovnako ako o pomere plnenia a protiplnenia.

Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi (rozs. NS ČR 21Cdo 1484/04), pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. V danom prípade pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde aj čo len z nedbanlivosti (rozs. KS v Prešove 3Co 3/2011).

Ústavný súd SR v náleze z 28. februára 1995 sp. zn. PL. ÚS 10/95 (Zbierke zákonov SR, čiastka 20, číslo 51/1995), ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhlášky ministerstva spravodlivosti č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods. 1 OZ okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky (§ 658 ods. 1 OZ) predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi.

Ústavným súdom vyslovený názor korešponduje s tézou (používanou predovšetkým právnou vedou a teóriou), že zásada zmluvnej voľnosti v súkromnom práve nie je absolútna a nachádza svoje obmedzenie (z hľadiska obsahovej náplne právnych úkonov) napr. pri aplikácii korektívov rozporu s dobrými mravmi. Usmerňovanie zásady zmluvnej voľnosti prostredníctvom uvedených korektívov (ako aj pri zákonom zákaze) nepochybne prispieva k spoločenskej a právnej akceptácii zásady zmluvnej spravodlivosti v súkromnom práve. Pokiaľ ide o primeranosť výšky úrokov z pôžičky - problematika dobrých mravov úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom, resp. neprimeranom znevýhodnení založenom právnym úkonom. Tento princíp nadobudol v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti.

V zmluve bola teda dojednaná úroková miera vo výške 25,11 % ročne, pričom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy pri úveroch poskytnutých bankami domácnostiam, predstavovala v priemere 10,73 - 13 % ročne. Už len samotná skutočnosť, že cena úveru je vyššia je zarážajúce a odôvodňujúce zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžeru a vadnosti právneho úkonu, úrok vo výške 25,11 % ročne podstatnou a neprimeranou mierou prekračuje horný limit obvyklej úrokovej miery. Žalobca si uplatnil úroky vo vyššej výške, ako poskytovali banky v rovnakom období, čiže prekročil obvyklé úroky poskytované bankami. Dohodnuté úroky sú odplátou za používanie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu.

Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany klienta ako záchranný produkt, no v skutočnosti, ak je klient vo finančnej tiesni a berie úver, ide na jeho strane o prirodzený postup v zmysle „potrebujem, dávajú, a preto beriem“, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítať s následkami pri podcenení bonity dlžníka resp. ako tomuto bolo v tomto prípade, kedy žalobca sa spolieha na pravdivosť údajov o výške mesačnej mzdy uvedených žiadateľom. I v tomto je potrebné vidieť podnikateľské riziko, ktoré si sám veriteľ na seba poskytováním pôžičiek elektronicky na diaľku vlastne berie. Avšak uvedené nemožno presúvať na ľarchu daného klienta vo forme vysokého a absolútne neprimeraného úroku či tzv. odplaty.

Vzhľadom na vyššie citované odôvodnenie súd považuje dohodnutie úrokovej sadzby vo výške 25,11 % pri úvere, ktorý mal byť poskytnutý v rozsahu 1.200 € na obdobie 36 mesiacov za neprimerané, úžernícke, v rozpore s dobrými mravmi a teda v konečnom dôsledku za neplatné. Zároveň vzhľadom na ďalšie vyššie spomenuté nedostatky danej zmluvy súd za použitia § 11 citovaného zákona mal za to, že keďže zmluva neobsahuje potrebné náležitosti, resp. tieto náležitosti sú uvedené neurčito a nezrozumiteľne, resp. neplatne a v rozpore s dobrými mravmi, s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka považoval zmluvu za neplatnú. Následne z tejto skutočnosti súd pri rozhodovaní o veci aj vychádzal. Súd potom právne uzatvoril, že nastupuje inštitút vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor na iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením s právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Súd mal preukázané, že žalovaná odčerpala od žalobcu úver vo výške 1.200 €, na ktorú sumu učinila úhrady vo výške 54,86 €, €, kedy súd neprihliadal na účtovanie jednotlivých splátok tak, ako to učinil právny predchodca žalobcu s poukazom na vyššie uvedený právny záver. Žalovaná potom nesplatila žalobcovi rozdiel vo výške 1.145,14 € a preto k zaplateniu tejto sumy súd žalovanú zaviazal. Tak ako bolo vyššie citované, súd nepriznal žalobcovi žiadne dohodnuté úroky, poplatky, ani iné náklady na vymáhanie uplatnenej pohľadávky, či zmluvné pokuty, poplatky za odloženie splátky a podobne, t.j. súd priznal iba čistú dlžnú istinu vo výške 1.145,14 €.

Súd posudzoval aj výšku úroku z omeškania a mal za to, že táto nie je správne uplatnená, pretože s poukazom na § 10d a § 3 účinného do 31.5.2014 súd mal za to, že k sadzbe Európskej centrálnej banky, platnej v čase omeškania je potrebné pripočítavať nie 8 percentuálnych bodov, ale len 5 percentuálnych bodov v zmysle vyššie citovaných ustanovení. Súd preto zaviazal žalovanú na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 1.145,14 € od 12.10.2013 (t.j. odkedy žiadal žalobca priznať úrok z omeškania avšak pri nesprávnej výške sadzby) do zaplatenia, nakoľko k tomuto dňu sadzba Európskej centrálnej banky bola 0,15%, čo s pripočítaním 5 percentuálnych bodov predstavuje presne 5,15 % ročne. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že žaloba je sčasti dôvodná tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 151 ods. 5 O.s.p.,) trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Určiť výšku trov môže predseda senátu alebo samosudca až v písomnom vyhotovení rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 65,2 % (suma 1.385,96 = 100 %, z toho priznaná suma 1.145,14 € = 82,6 % úspechu a teda 17,4 % neúspechu). Celková výška trov konania predstavuje teda 65,2 % z uhradeného súdneho poplatku 83 € = 54,12 €.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, v 3 písomných vyhotoveniach.

V zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.